ÅRG. 2

AUSTAVINDEN

ORGAN FOR VIDREK GRENDELAG

NR. 5

GOD JUL.

VEL MØTT TIL AUSTAVINDENS J U L nr. 2

I fjor starta vi med 40 eksemplarer, og i år må vi ha vel 100, så det ser ut som om det er interesse for bladet. Det hele er jo bare for å orientere folket om vad som foregår i Grendelaget til ei kvær tid.

Og Grendelaget er svært så aktivt, der foregår det noget heile tida. I forrige nr. hadde vi ei lita orientering fra de forskjellige utvalgaså det hopper vi over denne gangen, men alle er i full gang med sine oppgaver.

Nu har vi lyst til å nevne kor glad vi er for kveldsbussen vi har fått. Det er artig å kunne komme til byen, også på kveldstid. Nu kan vi delta både på møter og kurs, gå på kino, høre et foredrag eller rett og slett gå på besøk, og enda komme oss hjem i rimelig tid. Arbeidsbussen kl. 6 er også kjærkommen. Veian våres har jo en tendens til å fyke igjen av og til, og da er det godt å vite at det er mulig å komme på arbeid i rett tid likevel, så takk for det.

Veilysan vanta vi på med lengsel. Tre små lysstolper,det skulle ikke være umulig, ikke særlig urimelig heller syns vi.

At vi har avvikla to kvelds-kurs på skolen syns vi er svært bra. På kurset i Japansk kunstbroderi deltok 12 av oss jenten. Der var Solveig Laukvik fra Elvegård en riktig likandes instruktør. Ikke mindre populær var Kåre Bjerkelund som instruktør for garnbøtinga, et "fag" som også hadde god oppslutning. Så nu bøtes og bettes det garn i kvær stua her omkring. Riktig koselig er det, når han far sjøl tar binningen i plast-posen og går på "klubb".

Men tross alle disse fine tingan som hender hos oss, så så går det ikke å skjule at vi har problemer. det største akkurat nu er at vi blir nøtt til å sette opp prisen på "Austavinden". Fra neste år skal vi prøve en ny trykkemetode, det vil gjøre bladet penere og frem for alt lettere å lese, men også dyrere å fremstille. Det går bare ikke å lage,selv dette lille bladet, åsenne det rundt for kr. 10,- pr. år.

Så fra 1981 må vi ta kr. 20,-pr. år, + kr 10,-i porto, for blad som skal sennes i posten. Vi håper på forståelse for problemene, og at vi ikke mister e n e n e s t e l e s e r. Det finns jo som bekjent større saker enn "Austavinden" ,som har møtt avis døden.

Så står det bare tilbake å takke alle våre lesere for et riktig r i n t å r. Takk til alle som har skrevet til oss, og takk til våre annonsører, som har støtta oss et heilt år.

R I K T I G G O D J U L , alle sammen.

Og så er det ute det gamle år,
det nye blir budt til dans
på hesten som starter, idet den når
målet får ingen stans,-
Og videre går det den samme vei,
runden om solen, som rytteren rei,
og alle sir snipp snapp snute,
og det skal som før og bestandig bety
at eventyret er ute,
og atter begynner på ny.....

DU VAKRE LILLE JESUSBARN
SOM LIGGER DER PÅ STRÅ,
DU BURDE HATT EN DUNVARM SENG
MED FINE LAKEN PÅ.

FORDI DU ER BLITT FØDT I DAG
HAR HELE VERDEN FEST.
JEG SYNES DU SKAL VÆRE GLEDT.

MEN INGEN GAVE HAR DU FÅTT,
DET SKJØNNER IKKE JEG,
NÅR ALLE BARN I ALLE LAND
FÅR GAVER IFRA DEG!

JEG VILLE DEKKET BORD TIL DEG
MED MANGE GAVER SMÅ,
OG MIDT PÅ BORDET SKULLE DET
EN DEILIG KAKE STÅ.

OG RUNDT OMKRING EN VAKKER KRANS
AV BLOMSTER OG AV BLAD.
DU LILLE VAKRE JESUSBARN,
JA, DA VILLE DU VEL BLI GLAD?

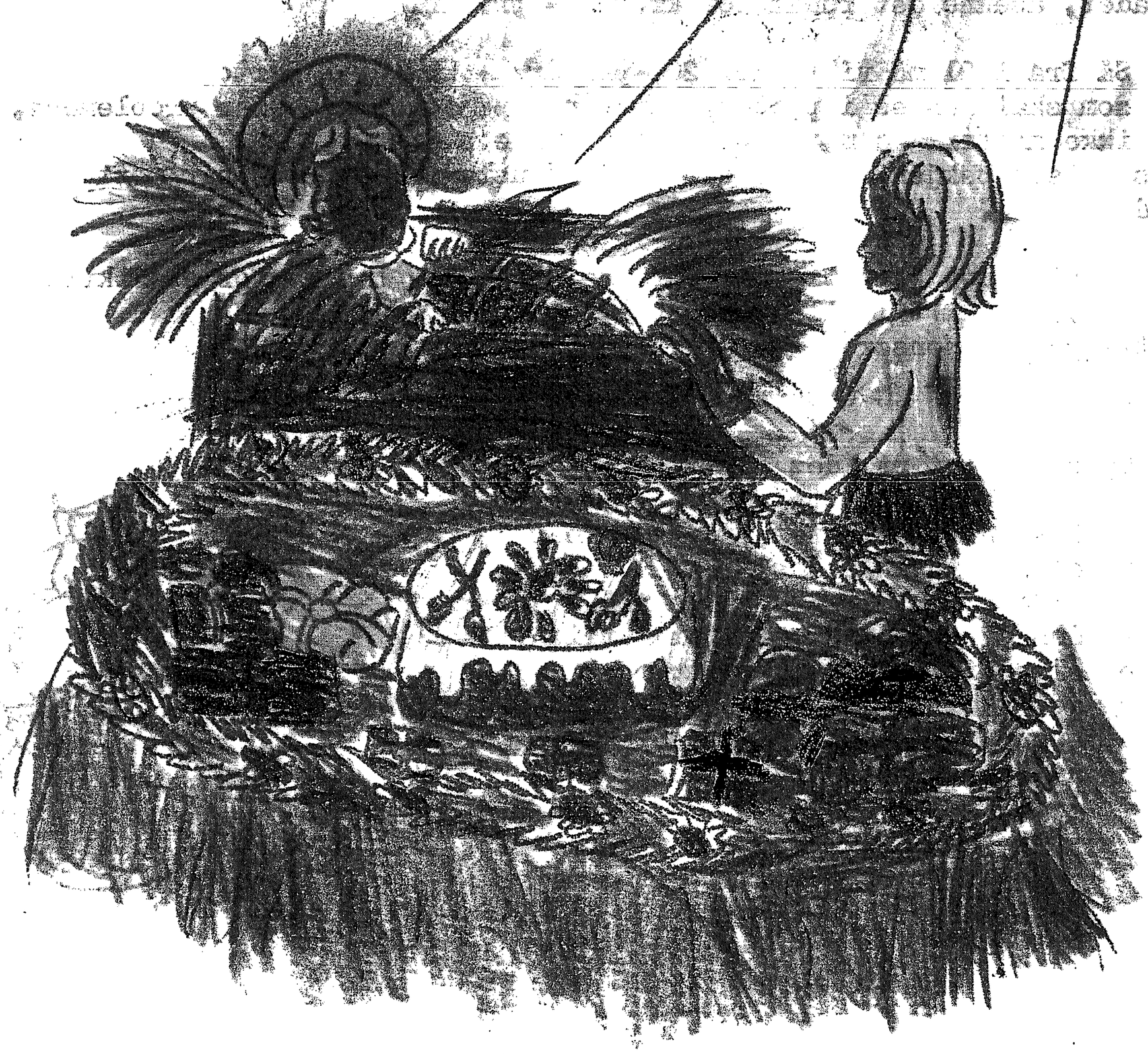

Jr.

Jule-skikker i gammel tid

For Austavinden ved Albert Olsen.

Forord.

Det kan vel være mange av Austavindens lesere som synes at det nå tar til å bli vel mye stoff om gammel tid.
Redaksjonen sier sögugjerne ein ja det, men blir likevel å fortsette med litt historikk enda en stund fremover.
På Vidrek, som andre steder, går generasjoskiftet sin gang. Ældre generasjoner forsvinner og mange verdifulle opplysninger går tapt. Muntlige overleveringer blekner etter hvert, og til slutt er det ingen som "minnes" mer.
Når vi nå pröver å skrive om bygda i gammel tid, så er det for at det som enda måtte finnes skal bli allemanns eie.
Nye generasjoner er vokst frem, og folk uten direkte tilknytting har flytta hit. Kunskap om liv og lagnad i bygda fra eldre tider vil styrke fellesskapet og gi oss alle fölelsen av at her har vi alltid levd og her skal vi bo.

Ole Olsen hadde skrevet ned en god del fra bygda i gamle dager, bl.a. om seder og skikker. Siden det nå nærmer seg jul har vi valgt noe av det han forteller om julesskikkene, og vi fortsetter med hans egne ord:

— I julehelgen, i allefall förste og annen juledag var det alltid morgenandakt för man spiste frokost. De måtte alle være oppe, vasket og velflidd. Det toltes ingen unfallenhet såfrent en var frisk. Förste juledag måtte man heller ikke oppholde seg ute i utrengsmål, dette hjalt ungene, og slett ikke röke på gårdene. Det kunne tilbörlig tillateres at ungdommene fikk gå ut en tur å lufte seg, et var blitt mörkt, men de måtte ikke forekomme skrål og spetakkel på vegen, det var helligbröde.

Så var det skikken om ikke å bere jula ut. Den var slik at kom man i nabogården tett oppunder jul så måtte man smake på julebaksten, og drikke en kaffetår. Jorde en ikke det bar man jula ut. Dette saes å være en eldgammel skikk. Kom det unger på besök omkring helga så måtte de få en pakke med seg heim, ellers bar de jula ut de og. Det ble fortalt at det var unger som samlet hele lager med godmat som varte langt etter helga.

Skikken med julekort har en ikke kjenskap til hvor gammel den er på Vidrek, men fra först på 1900 tallet vet en den eksisterte. Her i grenna gikk vi unger fra hus til hus og så å si byttet kort. Vi leverte og fikk igjen, og det både til voksne og ungdom. Men helst var det nå skoleungdommen i mellom. Dette minnes en fra 1904-5 og utover til omkring 1918, men da var det slutt på kortbyttet innenfor bygda. Kortene var blitt dyrere, og det telte med i et beskedent buskjett, og ellers möttes en jo å sa god jul til hverandre.

Så var det skikken med fisk til jul. Det var helst kveite som var det mest ettertraktede råstoffet. For mannfolk hete det at fikk en ikke fisk, og helst kveite, så måtte man sitte på naustet i heiga. For husmora var det melk og kjelost det sto om. Hadde ho ikke dette, så måtte ho på fjöstaket. For å ungå dette spetaklet forsökte ho å stille buche, en slik at det ble melk til jul.

Hvor gammel skikken med bruk av juktre er kjenner en ikke til, men her på Virak var den i bruk i 1900. I de hus hvor en bekjente seg til den lestadianske trosoppfatning brukte man ikke juletre.

Så vidt en minnes var det med stiftelsen av dengang Virak Ungdomslag i 1909 at det ble offentlig juletrefest i bygda. Da samles gamle og unge, gikk rundt juletreet og sang av full hals de kjente julesangene.

Julegaver er en gammel skikk her i grenna. I vår barndom, og för den tid, var det mest hjemmelagede ting som ble gitt. Det var ungene som var de heldigste. De trodde på julenissen og var spente på om han skulle ha noe i sekken av det de hadde önsket seg. Ja dette går jo i gjenn den dag i dag, men for 70-80 år siden var det klesplagg som sjerf, votter, luer, forklær og törklær som var på önskelisten. I de gårdene hvor en hadde voksne sösken som var borte og tjente penger kunne det kanskje vanke en kjöpeleke til småungene.

Juleveden var et kapittel for seg, og den måtte det være rikelig av på alle gårdene. I adventa, og helst frem i mot jul, gikk guttene fra gård til gård for å se hvor langt den og den var kommet med juleveden. Det var om å gjere å ha de störste laene i vedsjåen.

Ofte var det et problem å få veden heim fra skogen på törrfrost og avberföre. Men ei råd hadde de fleste, de hadde gjerne en teig som de kom frem til på skrangleföret, enten med stötting eller vogn. De som hadde teiger som låg like inn på grenna kunne til nöd drage strangene frem til sagstolen.

Törr-ferra måtte ikke mankere, men den skulle det ikke så mye til for den bruktes bare til opptenningsved.

En skikk en ikke kjenner opphavet til er Julskåka. Julskåknatta var natta til juleaften. Da skulle man gå i gårdene etter at folk hadde lagt seg, og med en liten lime eller en passende bjerkekvist banke på felden eller teppet slik at vedkommende som låg der merka at han fekk Juleskåka. Men en måtte komme seg ut snarest mulig. Vanligvis låste man ikke döra denne natta, men var den låst hengte man limen eller buska på dören. Når husfolket kom ut om morgenen skulle de se at besöket var utfört.

Det var også allmindelig skikk å gi Julskåka innenfor eget hus og familie. Dette var særlig ungene påpasselig med, både seg imellem og med mor og far. Skikken med julskåka har til delp holdt seg helt opp til den nyere tid.--

Ja dette var noen spredte trekk fra skikkene omkring jul fra en tid som allt er blitt historie.

Så er det bare å önske ei god jul til alle som har tilknytning til bygda i 1980.

TIL ALLE LESERE.
EI RIKTIG GOD JUL
OG GODT NYTT ÅR
ØNSKER
KJETIL, ANDREAS, PÅ
KATHRINE, MARIANNE
OG KJETIL

BÅR INGERTE LIN JUL FRA GOD

SOM IKKE
VAR PÅ MANDAGSSKOLE
DEN 8. DESEMBER
OG FIKK LAGA SINE
PERSONLIGE
JULEHILSNER.

fra Roger Røssås

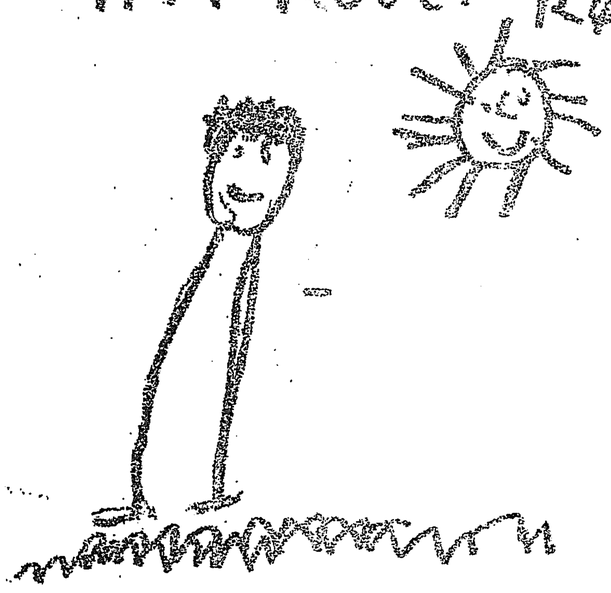

Vi som må pensjonere
fra barnegruppa,
må få hilse alle i
bygda og langt utafor
fylkesgrensen,
ei fredfull og
hyggelig julehelg.
Våre beste ønsker for
det nye året og
arbeidet i gruppa her.

Hilsen
Torill
og
Ingebjørg.

fra Terje Røssås
god jul

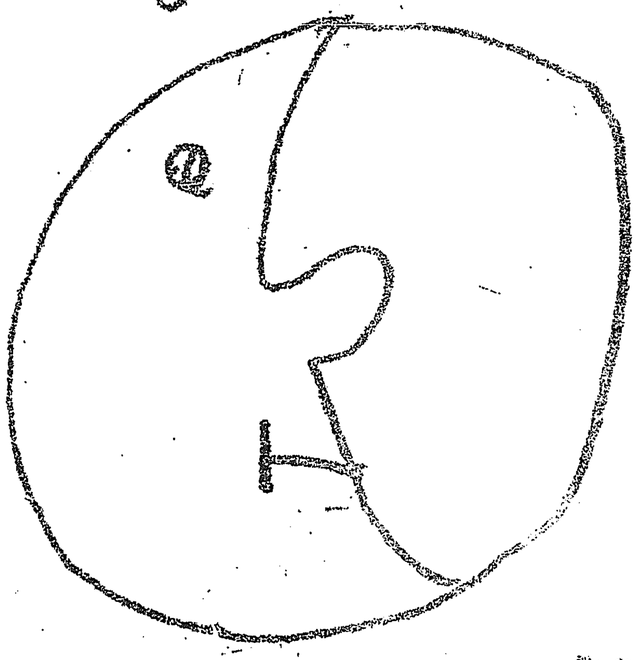

Dette diktet er skrevet av Alma Lødeng-Fikke i februar 18 til Magna Sæbø (Ulvershua). Det var ikke det eneste i Bustaunden og det gjør vi så gjerne.

Ungdomsminner fra Vinjar.

Mange gamle minnestrømmer på meg fremfor
for vår grønne ungdom og hvit barndomshjem
Der vi satte på lefte og smurde oss med skit
til skuespille hos Mandla, vi glad til Åsås dag

Ten gang jeg så som likest i tante Åse's seng
da var du utfor vegen og sprang på mange ting
lei lang og gammel skia [illegible] gjennom glaset inn
da måtte Åsås tre og lette på gardin.

Mor du og du - hr Magna - fikk sprang på sine bein
og alltid Stalins vegjen, må du ha vanlig lein.
De hadde seg for bindfai: Det dette skulle skje!
og nå er hun hemmelig redd av kream som gjele.

Og måtte da og hvile at tante satt å fr-
da hr alt fortalte vi Maria godt å fr.
Det sag i ett par dager, som hjelt for avstøt
mens gamle Skid skramla [illegible] vegen og datt ned

Det mange minner vi bundne bunke på
fra gamle Mellastua fra Bruhakken også.
Vi lever nye den tiden i minner som vi har
fra gamle gode dager, da vi som ungdom var.

Nu kan jeg bare takke dig kjære kammerat
for mange en herlig latterlig morgen og lystig prat.
Vi hadde ikke T.V. og radio som nu,
men fritids problemer – nei ikke jeg og du.

Når du ved vanskelighet med et lille blikk
kan se de bilder for dig av det som forevigikk.
Du smiler lunt i sjøgjet og sier til meg nå:
husk at de kjære stunder vi aldri glemme må.

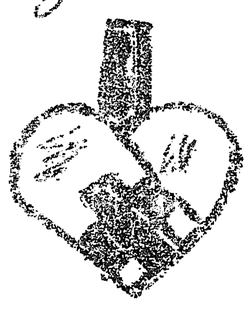

Vi takker Alma og Magna for alt
vi fikk del i de koselige minutter.

Så ønskes alle Rustaunsjølens barn – både
i bygda og de som er utflytta – ei riktig
god og fredelig jul og et godt nytt år.

G. N.

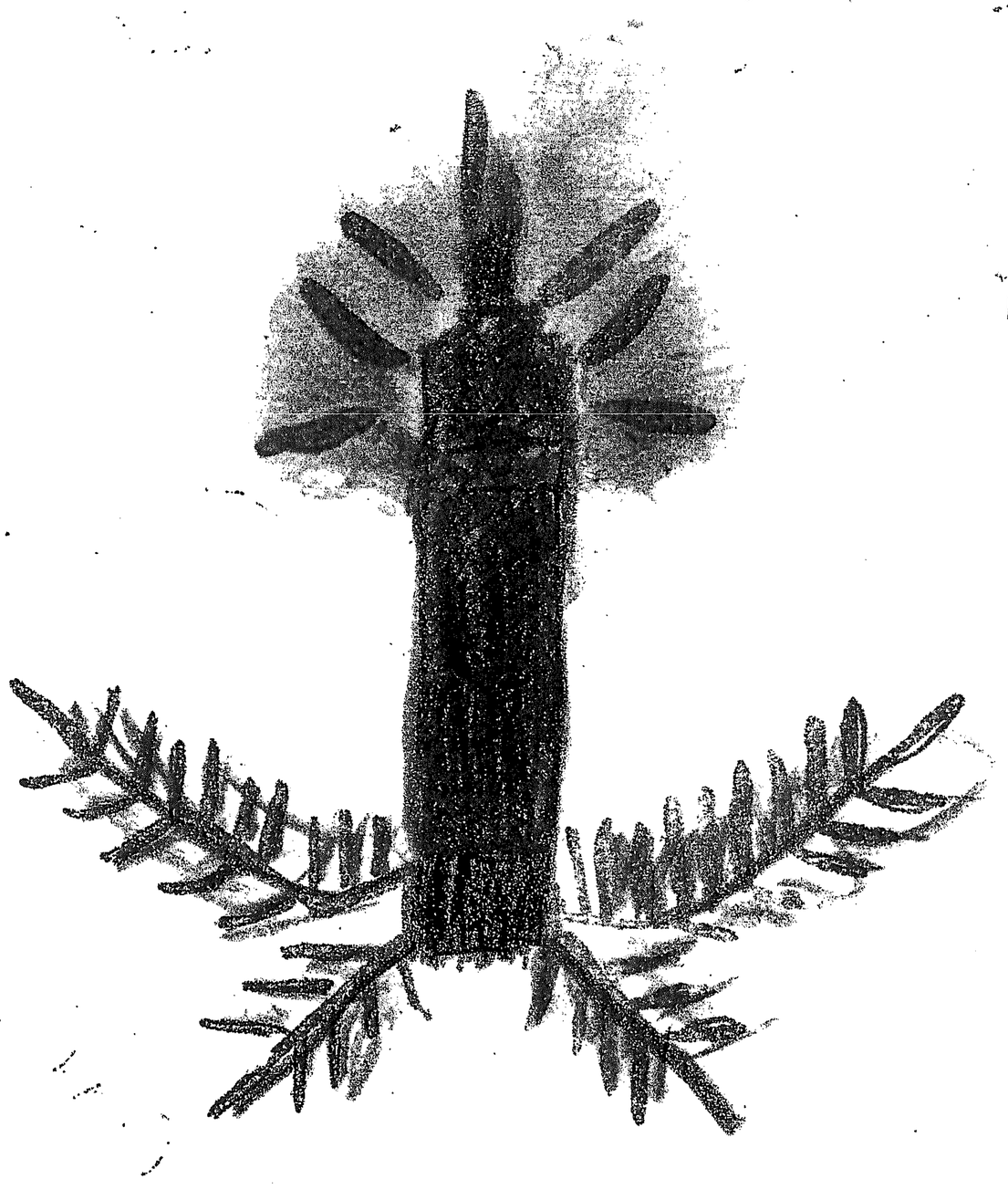

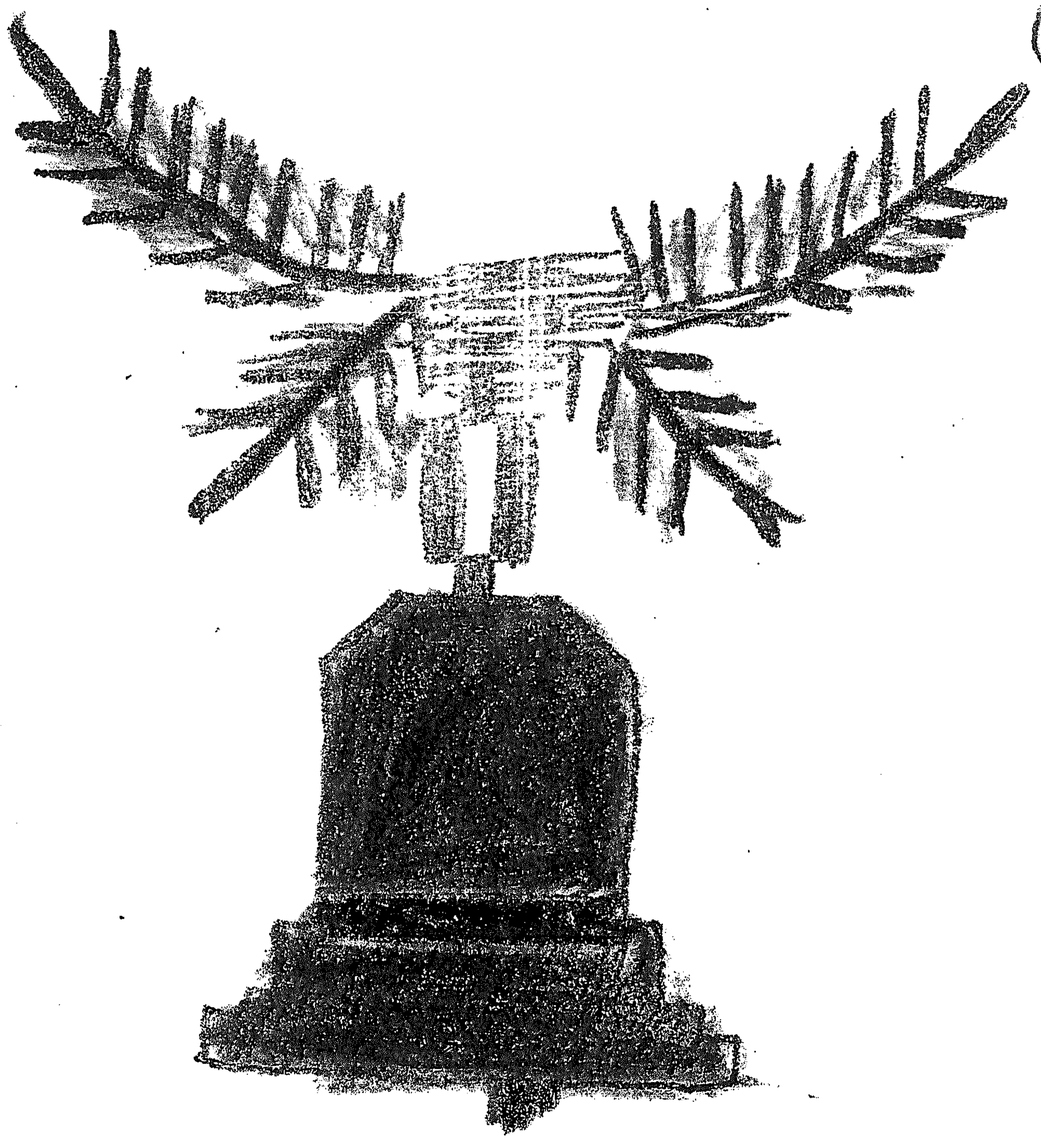

Klippe, klippe sa kjerringa.
Det samme sa mannen og la i vei til

Hårrik Hårsenter

Innehavere

Anne-Britt Bethorskar Telefon
Danveig Dagård 1 251

Enten ordrene er små eller store,
du får den levert på kjökkenbordet.
Derfor handler vi til jul hos

A. Antonsen

Telefon 56155

Höst og vinter har og sine lyse sider.
Heimekos og knitrende björkeved.
Alt i ovner hos

J. Revold

Telefon 41080

Selv om tidene er usikre,
kan du likevel stole på oss

Narvik Cementvarefabrikk.

Telefon 43920

BARNEGRUPPA's LOTTERI AV FARSDAGSKAKER: TREKNING 5/II-80.

Kake nr.:	Giver:	V.nr.:	Vinnerens navn:
I.	Liv Overvåg	I2I	I. og O. Eilertsen.
2.	Torill Hansen	485	Harry Eilertsen.
3.	Lisbeth Håheim	133	Torgunn Olsen.
4.	Jorunn Jensen	292	Randi Bjerkelund.
5.	I. Eilertsen	299	Fam. Thorstensen.
6.	Gerd Røsseis	I66	Albert Olsen.
7.	Berit Olsen	289	Anita Håheim.
8.	Torill Brekke	249	Willy Kongsbakk.
9.	Gyda Kongsbakk	85	Olga Olsen.
I0.	Jenny Johansen	300	Linda Marianne Jensen.

Rett trekning attesteres:

Torbjørn Thorstensen (sign.) Albert Olsen (sign.)
Liv Overvåg (sign.) Ingebjørg Eilertsen (sign.)

Hjertelig takk til dere alle som tok så godt imot loddselgerne og halvveis tømte sparegrisen.
En stor hyllest fortjener jentene og guttene som på bare få timer solgte hvert et lodd, og gjerne hadde tatt flere.
Men så vare det også bare vaskekte Virak-onga!!!!

Fra tre kjekke unger,

Ann-Kristin Gunderssen 10 år
Roar 8 år
og Laila 5½ år

alle Teisenveien 4 OSLO 6, har vi fått tre flåtte juletegninger.
Skulle ønske de kunne kommet i bladet så alle fikk sett dem, men vi må bruke dem til å pynte skolen til juletrefesten.
Tusen, tusen takk alle tre.

Redaksjonen har et forslag til barnegruppa:
Tegn og skriv litt til disse tre, de er da Virak-unger så god som nogen.

Inger Nyborg vant konkuransen om beste forside, men vi syntes at Inger Thorstensens forslag var så fint at vi bruker det også.

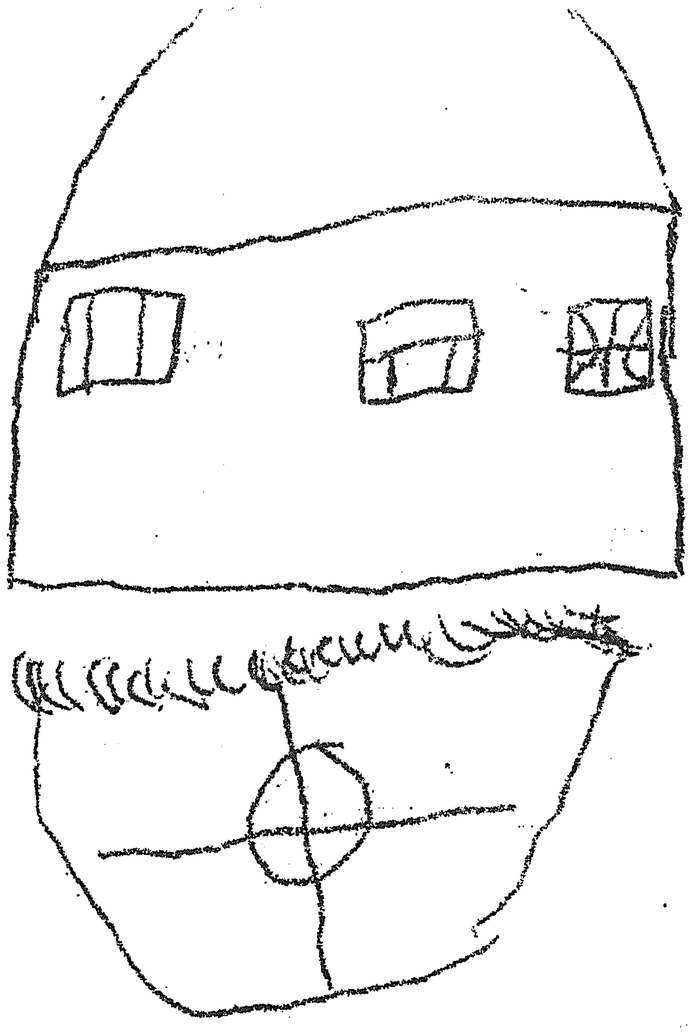

FRAA i NA

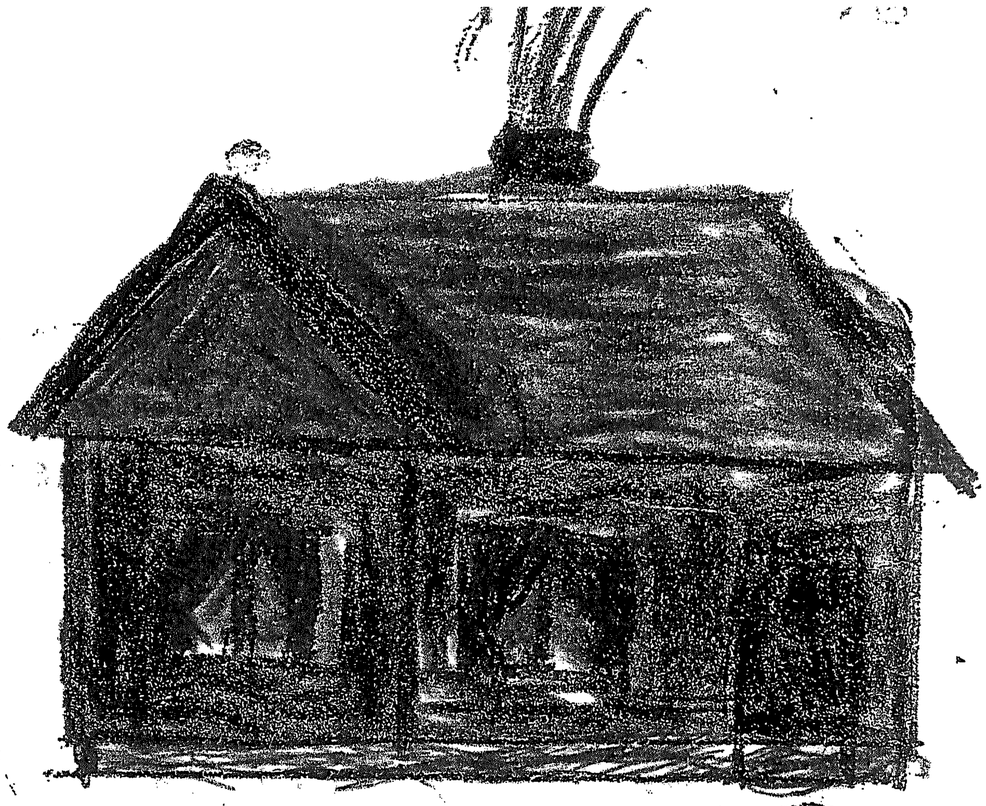

Glædelig jul ønskes fra

Svein Yngve og Jørn Ande. E.

Fra Anita og Kari

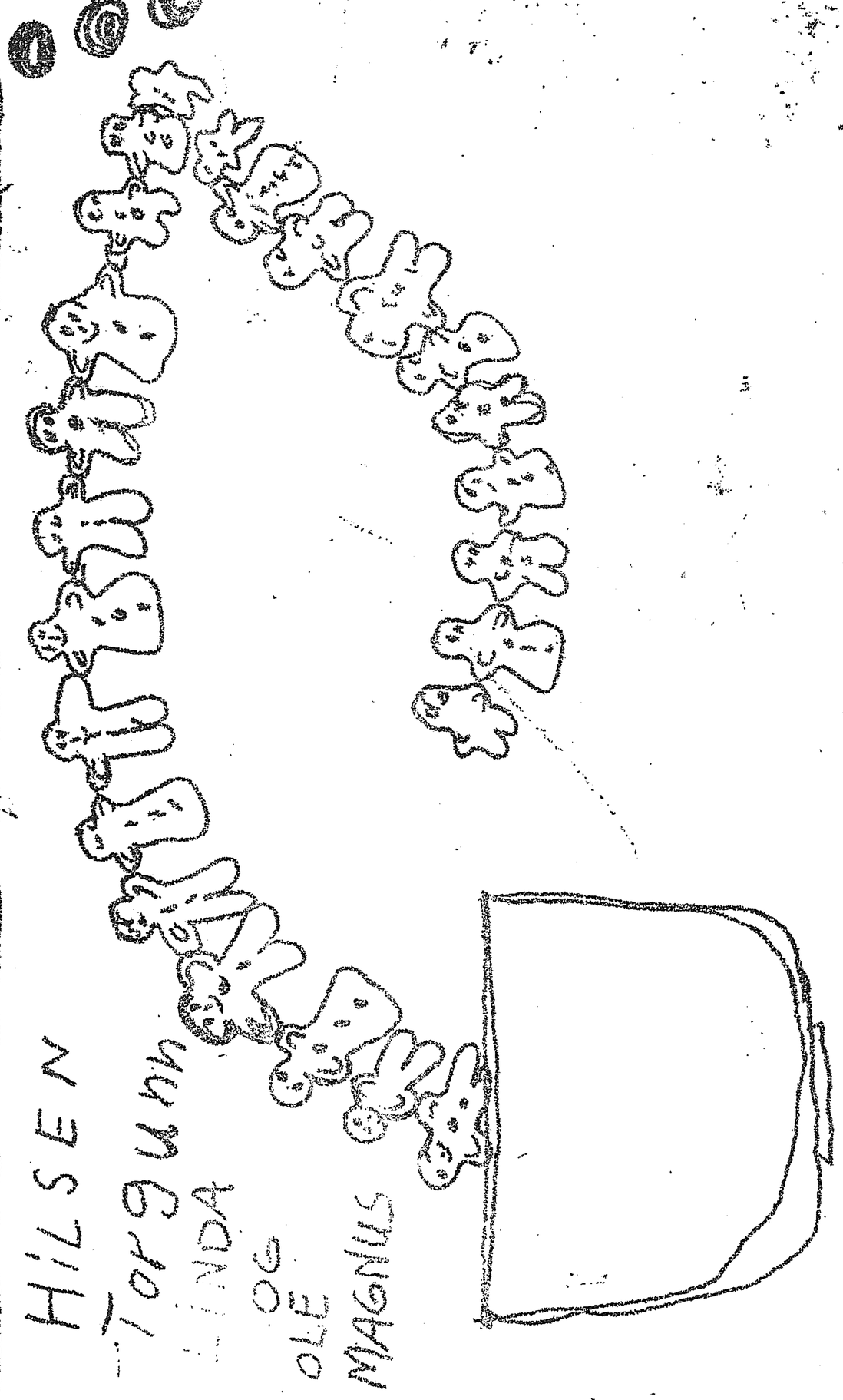

Hei alle sammen!

På neste side finner dere en kryssord som dere kan kose dere med i julа.
Løsningen kan sendes til Jenny Johansen, Vidrek, 8520 Ankenesstrand, og helst innen 1. februar. Vi vil som vanlig trekke ut tre vinnere. Vinnerne fra forrige gang var:

Nils Dahl, Vidrek,
familien Håheim, Vidrek og
Morten Ånes, Fløtanveien 5, 8662 Halsøy

Til slutt en liten oppfordring til alle dere som har en ledig stund til overs. Sett dere ned og skriv noe til vadet uansett hva det er! (F.eks. en rebus, en god vits, en oppskrift o.l.) Kanskje vil vi bruke nettopp ditt bidrag i vadet.

Fortsatt GOD JUL

FL

JULEKRYSS

☆	FØR JUL	GUTTE-NAVN	ER HÅKON MAGNUS	FISK		TIN-GEN	HASTE	VÆSKE OMVENDT
FRUKT								
AD-VERB				ODDE	EN BOKSER UTTALER			
GJØR HESTEN								
☆		NEKT-ELSE LAND					VOKA-LER	
KOMMER JUL-AFTEN								YTRET
LIKE			PENE	PLAGG		Ø K BÅT		
TENNES I JULA	KROPPS-DEL					TIDS-ROMMET		
LEPPE							FUGL-ENE	PÅ-LEGG
GJØR UR							REGNER	
		TALL			KULE TALL			
			AD-VERB					REAL
		☆						

GOD JUL

M I N N E O R D:

Atter en gang dette året har vi fulgt en god nabo og sanitetskvinne til graven.

Vi står fattigere igjen for hver gang slikt skjer i den lille bygda vår.
Vi er så få, og synes ikke vi har noen å miste.

Når det denne gang gjaldt Elida som var formann i foreninga, føles det som vi har mistet ryggraden, for hennes pågangsmot og innsatsvilje skal det bli vanskelig å leve opp til, for den som skal etterfølge henne.

Elida kom som innflytter til bygda i 1961. Hun var en fremmed for de fleste av oss. Men hun gikk snart rundt i nabolaget for å hilse på og gjøre seg kjent. Og med sitt lyse humør og åpne sinn blei hun fort kjent, og blei snart en av oss.

I 1964 gikk plutselig Gudrun Olsen bort, også hun var en ivrig sanitetskvinne og med i styret. Allerede på denne tid begynte de fleste i foreninga å dra på åra. Det var vanskelig å få de yngre med, og det så mørkt ut med fortsettelsen av arbeidet. Men på årsmøtet i 1965 møtte Elida opp, og spurte om vi ville ha henne i Gudrun's sted. Selvfølgelig blei hun godt mottatt, og blei snart en av de ivrigste. Hun fikk også flere av de yngre i bygda med.

Ingeborg Overvåg var formann i den tida, men dårlig helse gjorde det slik at hun gjerne ville ha avløsning. Og i 1970 blei så Elida valgt til ny formann, et verv hun hadde til sin død.

Hun gikk inn for sanitetsarbeidet med liv og sjel, og selv etter at hun blei syk, lå det henne tungt på hjertet at alt måtte gå sin gang.

På grunn av hennes sykdom blei det vanskelig for oss i foreninga å vise henne vår takknemlighet den siste tid hun levde, men vi vil alle minnes henne med takk for det hun var, og det hun gjorde.

Over -

Fra Høstfesten.

Søndag, 23 november var alle inviterte til høstfest på skolen, og mange møtte frem - i alle aldre.
Det var dekket småbord - bevertning og kaffe hadde festkomiteen ordnet med, ja til og med bakt bløtekaker - og alt smaka så godt. Sanger hadde de også trykt så det var allsang flere ganger.
Martin leste et stykke av Arthur Arntzen. Det handlet om da han Lars i Rallkathia kokte sviskegrøt. Martin leser så godt at vi kan se for oss alt som skjer.
Musikk hadde vi også, og det var Arne Olsen som traktere trekkspillet. Det er så koselig med musikk på slike fester.
Vi fikk også fremført flerstemt sang av Sigfrid, Karine og Lilly. De sang: „Lugn vilar sjön." og Vuggevise av Brahms, og det lød riktig fint.
Så hadde vi pakkeauksjon, og det så ut for å slå godt an. Albert var auksjonarius og den rollen kom han godt ifra. Det var laget kunstfe(g pakker som så fine og kostbare ut. Budene falt villige og hver pakke kom opp i 30-45 kr. Etter hvert som de ble åpnet, bredte latteren seg - og alt ble tatt med godt humør, for f... ville gi 35 kr. for en flaske eddik, for eksempel. Men pengen ble det i kassa, og det var det viktigste.
Barnegruppa underholdt også med sang og de var veldig flinke. De delte seg i to grupper og sang: „Fader Jakop" og Jeg gikk en tur på stien."
Til slutt hadde vi fem omganger med åresalg og da vant både liten og stor.
Arne Olsen hadde laget to fine kaffestikk som han forærte som gevinster. De har vi nu solgt lodd på her i bygda og så skal de trekkes til jul.
Tror alle var enige om at vi hadde hatt en hyggelig og morsom ettermiddag. Takk til alle som var med og underholdt. Men mest av alt vil vi takke festkomiteen, som bestod av Fenny, Gunvor, Ingeljørg og Liv samt herrene Albert, Harry og K... Gunnar, som hadde strevet slik for at vi skulle ha det festlig.

Framhald av Gammelt frå Virek av Andreas Indregard.

Handelen.

Var mjøjka levert og potetsekkene tømde, sto det berre att å gjere innkjøp av dei varene ein trengde, - handle. Det var dei ymse slag matvarer : sukker og kaffi, margarin og mjøl, ost, sirup, gryn, gjær og anna slikt. Vidare sko og klede, og elles ting og varer som ein laut kjøpe. Alt slikt førde ein med segfrå Narvik desse mjølke-dagane.

Når det gjeld matvarehandelen, fekk Virek-folket tidleg sitt tilhald hos Olaf Jarl, Jarl &Co. som det heitte. Han dreiv kolonialhandel i den vesle Dagestad-garden nede i gate 1.

Dei fleste av Virek-folket handla der i ei lang årrekke. Det hadde ymse grunnar. Dette var den nedste butikken av sitt slag i byen. Derifrå var kortaste vegen å bere ned til sjøen. Og her var det og at ein fekk posten. Alle Virek-posten blei bringa hit og lagt fram. Ein hadde berre å rote igjennom dungen av blad og og brev som låg på disken, så fann kvar sitt. Det var ikkje større kontroll med posten den tida. Verdi-post laut ein på posthuset og hente sjølv.

Dei varene ein handla, stakk ein ned i mjølkespanna, så sant dei gjekk ned. Ein la då gjerne først litt papir i botnen på spanna, så ikkje varene blei blaute av den vesle mjølke-skvetten som var att. Her hos Jarl venta ein ofte på kameratane. Det var difor jamt folksamt inne i butikken der, og mangt eit ordet, både av spøk og alvor var der å høyre. Jarl var jo ein svært snakkesalig og original person, og det går enno forteljing om dei preiker og utgreingar han heldt. Han væ ein lite avbalansert fyr. Rett ofte kom han i eit svært harnisk, og då var det ikkje greit å vere den sinnet gjekk ut over. Eg skal nemne eit par hendingar.

Innafor disken sto det alltid eit sirup-fat. Dei hadde ikkje krane til å tappe ut sirupen, men slo ut øvste botnen i fatet og auste or. Oppe i rekkjene stod det jamt fullt av saftflasker. Ei katte dei hadde, heldt seg ofte inne i butikken. Så var det ein dag at katta hadde hoppa opp i rekkjene der flaskene stod. Og best det va for ho mot flaskene, så nokre datt i golvet og gjekk i knas. Då blei Jarl rasende på katta, sette i med svært målføre og ville ha tak i kat Ho satt oppe i rekkja ein stad. No blei katta redd og ville berge seg unna. Men h

Vi fant et deilig sted.
Litjehågen heter det.
Her har vi bygget og slått oss ned.
Her har vi funnet lykke og fred.
Bort fra byens stressede liv.
Bort fra gater der stövet driv.
Bort fra smuss-röyk og trafikk.
Alt var under enhver kritikk.

Her pulserer livet som det skal
inaturens egen store hall.
Fuglekvitter fra treets topp-
orren som spiller-harens hopp-
revens skrik-surr av mygg og klegg-
alt rett utenfor vår stuevegg.
Sne så hvit og fin og ren,
hvor i byen finnes den?
Vi går ut vår dör-og så
er det bare å ta skia på.
Rusle avsted som det passer seg
vi kan oppleve meget på vår veg
Spor i nysne forteller mye
om vi gidder ta oss brye'
En dompapps röde mot det hvite
er nok til at vi glemmer sl[illegible]
På den mörke nattehimmel
kan vi se en stjernevrimmel.
En måne rund og stor
lyser over moder jord.
Det blinker- skinner og lyser opp,
virker så nær-rett over bakketopp.
I byen var det på et annet vis,
der ble alt dempet av neon og dis.

Vi trives veldig godt
og mange venner har vi fått.
Vi föler vi virkelig godtatt er blitt,
som innflyttere var vi spente-det er ikke fritt.
Derfor vil vi her og nå
dere i bygda takke få.
Gledelig jul og et godt Nytt Å[illegible]
önskes fra oss som på Hågen rå[illegible].

Inger- Torbjörn- Kjell

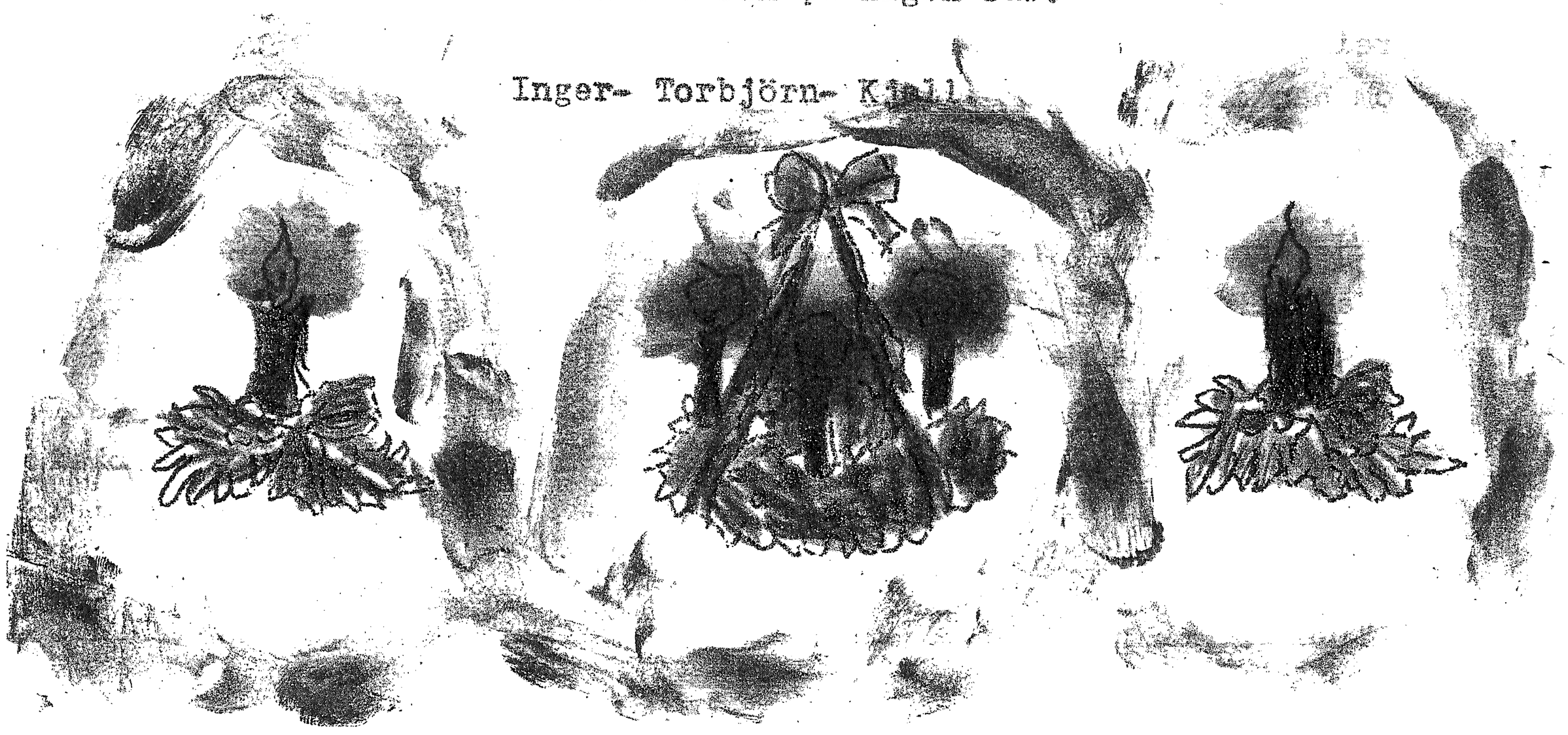

Men ho trødde i mist, ramla ned av hylla i lag med fleire flasker og hamna i sirupfatet. Der fakka sjefen henne, greip tak i skinnet på stakkars kattefilla og slengde henne gjennom døra og ut på gata. Jarl var heilt rasande, og katta var livredd og heilt oversmurd av sirup. Kva som då vart gjort med sirupen, veit eg ikkje, men eg tenkje han blei både seld og oppeten. Men dei Virek-folka som var vitne til "hendingen" eller høyrde om det, kjøpte visst helst sirup andre stader den første tida etter dette hende.

Det skulle mest ingenting til før Jarl kunne flyge i flint. Ein gong blei han brått rasande på butikkdama, -eg trur det var ho Ingrie Bidissen, -ho stod på butikken der ei tid. Det var visst noko ri engryn det ikkje var gjort rett med. Mellom dei to diskane i butikken låg ein lem til å slå ned eller opp etter som det høvde. I raseriet greip no Jarl butikk-øksa som stod for handaog hogg ho med full kraft ned i disklemmen så heile flaket losna. Merket etter det hogget stod der i alle år sidan. Det var sletta til og malt over, men der var ei hole i lemmen så stor som ein tallerken på lag.

Men det var ikkje alle som hadde sin handel hos Jarl. Det var somme som handla mykje hos I.G.Kristensen i gate 2. Han var ein roleg og rettskaffen kar. Lenger opp i gate 2 var ei tid ein annan handel som heitte Hansa. Der hadde m. a. Hans Olsa i mange år sin handel. Og hos Julius Larsen handla Virek-folket og ein god del. Det butikken låg i første tverrgata nedafor torget. OG elles handla ein litt på kvar stad etter-somtida gjekk.

Men så var ein komen så langt at ein kunne gje seg på tur til sjøen att. Der kom den eine etter den andre med spanna på børtreet. Det var berre blekkspann ein brukte den tida. Dei var lette i vekta, og ned til sjøen bar ein mest alltid alle tomspanna. Hadde ein kjerra var det jo greitt å få alle ting ned.

Så spurdest det atter om vind og ver. Det kunne vere austavind likt høve rodde dei helst til Båtberget. Der nådde ein vinden og kunne sette segl. Sia stod det snart utetter fjorden. Då var lendinga heime det som det mest kom an på. Men det gjekk mest alltid bra.

Men vestavindsdagane var verre. Då lauf ein straks ta fatt på androren. Og han kunne vere tung ofte. Ein sleit seg utover att ne landet. No var det jamt eit spørsmål om vinden var såpass vestlig at ein kunne stå han av når ein kom om Håkviktangan. Ein hadde alltid ruga ute etter damprøyk ute på fjorden. Var det røyk å sjå nokon stad, hadde ein straks greie på korleis vinden var ute på fjorden. Ofte var det seig og tung andror heilt ein kom til Tangan. I vestlig og nordvestleg

vind rodde ein seg sakte ykkje framom odden, at ein hadde litt å reise p
medan ein sette opp mastra og fekk båten for segl. Så gjekk ein bare
devind oppover Håkvikleira og Skjomen. Det galdt å gå framføre Einel
neset, og elles kome så langt ut med Virek-landet som råd var.
Ofte var dette ein frisk seglas. Ein slo seg godt fram. Til slutt
hadde ein så å tøye seg utover attmed landet til dess ein var framme
I sørvest var det tyngst. Då var det uråd å få bruke seglet. Ein la
slite på årane heile vegen. Ofte tok det fleire timar. Ein gong far
kom frå heradsstyre ofte, rodde han i eit kjar i åtte timar. Frammefor
Einebærneset sprang ein ne keipen framme, så han laut flytte i atter-
rommet. Hadde dette hendt før han kom seg om neset, hadde han ikkje
greidd å kome seg heim, innest eg han da. Så var det då dei dagane
Skjomen stod i kol. Var ikkje vinden for hard, mastra ein attmed
Einebærneset. Men ein laut ro gjerne ha barlast-stein i båten, og det var
ikkje så reint lite stein virekfolket i desse åra førde over Skjom
frå Skjomnes-fjæra. Det blei etter kvart noko smått med høveleg ste
og skjomnesfolket sag ikkje med blide augo på denne barlast-takinga
der i fjæra.

Når Skjomen var retteleg i vrangluna, laut ein ro seg innover
til Heggedalen, -ja stundom heilt til Tronyskjomen før ein la over.
Det var hardt slitan attmed landet innover. Men så fekk ein betre h
og kom snøggare over verste stykket. Det var og dei dagane ein laut
ta opp i Skjomneset og overnatte der. Men då laut Skjomen og vere st

Det hende mangt på desse turane. Det kunne gå lett, med frisk
bør begge vegane. Somme dagar var fjorden blank og stille, så det ikk
var bruk for master og segl. Og det var og dagar ein laut ro andror
både til og frå byen. Då var folket sliten og utrodd når deiø kom h
utpå kvelden. Men ofmast var det sigling den eine vegen, og stundom
hard sigling. Somme likte dette, andre var lite lystne på seglet.

Ho Johanna Ellandsdotter, Eliseus si kone, pla ofte fare med
mjølka. Ho var ikkje verst å ro, -ho var jo frå Lofoten. Ho var ofte
far til byen. Eingong far hadde henne med seg, var det vestavind på
heimvegen. Dei rodde seg fram om Tangan. Ho skulle sei setje segl.
Far tok til a reise mastra. Då gjekk ho Johanne laus å jamre og bere
som om ho skulle vere storsjuk. Far spurde kva i verda det var i ve
"Nei, kjøre deg," svara ho Johanne, "bry deg ikkje om meg, stell berre du med
seglet, -eg er berre så redd." Ja far fekk snart opp seglet, og båten
la seg på lugging o pekter Håkvikleira. Da kvikna ho straks til og
satt og smålog over at ho var så tøven og redd. Meir.

JULEFORTELLINGER.

Langt innlen lå et lite I ei lita i bodde det noen . Utenfor lå en liten og alle der skulle ha til . Det var I som måtte lage . De arbeidet både dag og natt. snekret og sydde. Det ble laget og mange andre ting. Så skulle alt pakkes inn og skrives. Selv om tiden ble så ble de ferdige hvert år, og når ringte julen inn sto ferdig. På alle i der bodde banket de på og la fra seg. blei så glade, men var så trøtte at de drog rett hjem til og la seg i sine.

Det var en gang en gammel . Han satt i si og leste . Det var som hadde skrevet til ham og fortalt hva de önsket seg til . Han var snart ferdig med den siste med som var kommet. Da oppdaget han en som lå under .Det var fra en som önsket seg en av . Det var rart, tenkte . De fleste nå til dags vil ha og slikt. ble glad for at det var ennu noen som ville ha gamle ting. Derfor bestemte seg for å lage en selv og den skulle bli ekstra fin. Den gamle strevde i mange dager, til slutt pusset og malte han den. Den skinte som en og lyste som . Da julaften kom sto og tittet inn gjennom , for han var så spent på å se . Da åpnet ble han så , han hoppet og danset. Da ble den gamle også . Han ruslet hjem til si mens han nynnet: På sitter med sin .

Hilsen Kjell.

Løsning på disse kode ordene kan du legge i en konvolutt å senne til
Kjell Thorstensen
Vidrek

8520 ANKENESSTRAND

"Austavinden" lover en liten premie , til tre heldige.

ÅRSMØTE I GRENDELAGET

16/11 hadde grendelaget sitt første årsmøte. Om ein skal våge seg på å „tolke stemninga" må det bli at første året har vist at laget har hatt ein svært viktig misjon, for å få i sving aktivitetar på Vidrek. Styret og dei forskjellige utvalga la fram ei omfangsrik årsmelding. For å nemne nokre stikkord: bussrute om kvelden, leskjur, fartsgrense på 60 km/t, brøyting for eldre, klage på dårlig telefon, 2 kurs på skolen, opprydding langs Eb, krav om betre vegbelysning, juletrefest, hyggekveld, 17 mai fest, dokketeaterbesøk, to allmannamøter om soneplanen, Austavinden, mandagskveldar for små-ungane, dugnad på idrettsbane og lysløype, planar om skøytebane på skoleplassen, arbeid med fredring av Vidrek-ogan.

Regnskapet viste at vi hadde 3900 kr. i kassa. Då er 1500 kr. løyving frå kulturstyret i Narvik, og 1000 kr. har vi fått frå Norges Fotballforbund til fotballbane.

Valga gjekk fredeleg for seg og var mykje prega av at folk tok gjenvalg. Styret fortsetter som før (Martin, Albert O., Toril H., Jenny, Osvald, Karl Gunnar og Tore K.) Bladstyre: Jenny, Albert, Sigfrid og Fred. Grunnplan-utvalg: Martin, Albert, Jan, Kåre og Lilly (ny). Ungdomsfritids-utvalg: Gunnar, Karl Gunnar, Harry, Tore, Fred, Bjørg (Bjerkelund) og Inger (Thorstensen) (de to siste er nye). Barneutvalget fekk ros for mykje og godt arbeid med "mandagsskolen", med ba om avlaysing. Nytt utvalg blei: Lisbet (Håheim), Toril (Brekke) og Gerd (Røsås). Varamenn til styret: Gunvor, Olav og Inger. Valgkomite til neste årsmøte: Jon Martin, Gerd (Bjerkelund) og Lilly.

Under gjennomgangen av årsmeldingane kom det fram ei lang rad forslag til nye tiltak og kurs. Det manglar sannelig ikkje på oppgaver framover!!

NYORDNING FOR AUSTAVINDEN

Årsmøtet vedtok å skille medlemskap i grendelaget frå bladabonnement. Abonnement må notegnes serskilt, og blir på kr. 20 pr. år (5 nr.). Postsending vil koste kr. 10 ekstra. Samtidig går vi over til ny og bedre trykkemetode neste år.

Kontingenten er derimot verdsja kr. 10 pr. medlem (likt for fulle medl. og stettemedl.) Vi håper folk – trass i økt kostnad – vil fornye både medlemskap og abonnement.

Til slutt: eg vil takke alle i grendelaget for det gode og trivelige samarbeidet vi har hatt i år, og ønske alle ei God Jul og eit Godt Nytt år.

Martin.

Den siste reise til et stille sted.

Begravelse.

I dag er det komedje mange her i grenda som har interesse av å vite litt om denne delen i bygdehistorie. - Jeg har blitt fortalt at tanken om gravplass på Vidsel blei diskutert tidlig etter århundreskiftet - Det blei bare med tanken! - av praktiske grunner.

For de av oss som husker 35-60 år bak i tida, - minnes vilken enorm innsats det var for alle i bygda - når ho eller han - skulle ut på sin siste reise til Håkvik.

Jeg husker bare begravelsen om vinteren. Er det fordi jeg fødes så skrekkelig - eller døde de fleste på vinterstid? Med få unntak - alle døde hjemme. Her var fleire som lege kister, - de blei satt i nærøst-laet. Og skulle det bli mererbert, så måtte de hentes i skjemmes - på loft. De døde blei klede og lagt i kista med teppet som var tilrett og lagt på heimstedet. Det kunne ore uvel og bydd - ute eller lent - til skjorte og bukse. Jeg tror at det måtte ore kvitt både endustapet og atrimpene. Bleika lent (stoff) blei kjøpt til å "svøpe" den døde i. Ofte under laken - putevar og ovelaken. Kista med den døde i sto bortsatt på låven, i nærøst, elleret eller skabøert. Den kunne oppå stå i stua eller kammerset. Det var kalde hus.

Så 3e navelsesdagen måtes slekt og naboer tidlig på dagen i heimen til den døde. Ofte med et "lite" på en tall til [illegible]

Kista var bånt ut på gårdsplassen for å gi bordplass inne. Masse øner var forhaka av strømd øl og - hett tei hovedvein. Det tok lang tid med mat, - mange bordsettinger i stua og kammerset. Og oppvask mellom hver bordsetting. Kvinfolka måtte vere ekspe praktiske og ha stor oppfinnsomhet for å finne plass tie det oppsmurt mat. Arbeidsplassen var kjøkkenbenken, komfyren og en liten plass i en lite spiskammers. Det var ikke alle som hadde skåbein. Under kjøkkenet var det et lite kjelle hål. Da måtte en opp med lutan i gjølet og med ei brat og smal trapp. Her meste var det kjelle som måtte nydes. Vi som ikke hadde noe under gjølet - oppnes det var som å stige ned i noe stort, tåkjent og mystisk. Å gå ned dit, - nei, det torde vi ungene - repetert for Mor - ville tjenestejentene var heime med de minste ungene, - de største var med i begravelsene. - Når det var smått hadde „fridø" og samla gravølsfolket" og rundt kista. Forsangerne - de som leda salmesangen, plassert ved hodeenden på kista. Kan huske at det iblant var problematisk å finne rette tone og rette farta når oppgingja var tie. Som offest blei lokket på kista tatt av fra en kjenne av den døde for siste gang. Da jeg var unge - skjønte jeg ikke hvorfor mange kvinner tralle og tilbake de, Seinere er jeg gla for at denne seremonien utelates i dag. Eva hvisker en 6-8 åring fra en slik avsted? Borg visste en ikke hva var. Hvorfor gråt så mange?

Fortsettes i m. m.

De tilgrandsende Gaarde ere: Klubvig med nu to Lodeiere og Saltvig med tre Lodeiere; dog antoges at Grændserne mod disse Gaarde ere bestemt, og muligens at desangaaende findes thinglæste Forretninger, afholdt af den ældre Lensm. Giedeboe.

For at de med Udskiftningen forbundne Udgifter skal blive pronte betalte indestår undertegnede Reqvirent, Virak d. 6" Juli 1863. Ole T. Hansen.

Berammelse: Den foran forlangte Forretning foretages paa Aastedet den 15" dennes om formiddagen, - til hvilken Tid Lodeierne møde.

De tilgrænsende Naboer unlodes indtil Videre at tilsiges, da Grændserne muligens tidligere ere bestemte. Til Udskiftningsmænd antoges at Eistein Osmark og Carl Pedersen Øilandskar at kunne opnævnes og tilsiges til møde. J. Utne.

At samtlige Lodeiere ere varslede om Forretningens berammelse attesteres Andreas H. Dinesen. For tilsigelse tilkommer mig 1 Spd 1 Ort . A. Giedeboe.

Til at forrette som Udskiftningsmænd opnævnes herved Eistein Andreassen Osmark og Carl Pedersen Øilandskar. For opnævnelse tilkommer Fogden 32. Skilling, toogtretti Skilling. Efter Bemyndigelse A. Giedeboe. At de opnævnte udskiftningsmænd ere tilsagte til foranstaaende Forretning attesteres. A. Giedeboe.
For Tilsigelsen tilkommer mig 2, to Ort. A. Giedeboe.-

Det bemærkes at Petter Elias Pettersen Fure af Lensmanden er tilsagt som Udskiftningsmand d. 28 Juli 1865. J. Utne. Bremdagt p Udskiftning på Virak d. 15. Juni 1866. J. Utne

Den i Reqvisitionen angivne Skyld er nu rettet og efter Partenes Opgivende riktig. Det bemerkes at Ingen af de opgivne Lodeiere med Undtagelse af Bartol Mosling har thinglæst Skjøde paa deres Eiendomme, som forresten ikke ere særskildt skyldsatte.- Ligeledes bemærkes at Reqvirent Ole Tosten Hansen efter det foranførte angaaende Skylden maae have faaet sig tilskjødet formeget omtrent 2, to M gl. Skyld, som han ikke er Eier af og som heller ikke kan findes i Gaarden Virak, da Andreas Hansen formenes at eie, som anført, 1B 19M, thi efter Ole T. Hansens uthinglæste Skjøde er han tilhjemlet Noget over 16 M Jord, medens han selv angives kun at eie 14 1/2 M i Gaarden Virak.

Med Hensyn til Grændserne mod Nabogaardene Saltvig og Klubvig ansaa de mødende Opsiddere det tilstrækkeligt, at disse Grændser ere bestemte ved en indelig Udskiftningsforretning af 3 og 4 Juli 1845, hvilken Forretning, der blev udskiftningsretten forevist . dag , sees at være approbert af rette vedkommende fra det Offentliges Side i sin Tid og thinglæst d. 18 Mai 1847.

Udskiftningspersonalet og vedkommende Parter opgikk om Eftermiddagen en Grændse mod Udmarken omkring det udtagne Dyrkningsland og Indmarken:

Fra + i en stor Sten i Fjæren omtr. midt imellem yttre og indre Klubben, gaar Linien S. S. ø til ø.i Flatstenen og + i en stor jordfast Steen ovenfor Myren samt til en nedsat Sten tæt under "Hallenveien". Derfra i N. ø. til + i en stor Steen tæt udenfor Gjærehaugen og under veien. Videre i ø. S. ø. til + i Berg paa yttre Side af Gjærehaugen og i ø til + i en jordfast Steen i haugen ovenfor Gjæreakeren. Herfra i ø til N. til + i Storstenen paa Bergstuhaugen, hvorfra i ø til + i Berg tæt ovenfor "Loftakeren".

~~Derfra~~

Derfra rundt nedenom Haugen til + i Berg i samme Haug paa østre Side eller på vestre Kant af Gluggen. Herfra i N. ø. til + i Lillehaugen og rundt nedenom denne Haug og nedenfor Kjøreveien til + i jordfast Sten nederst paa Lillevolden hvor den gamle Indmarksgrændse følger Elven ned til Fjæren.

Østenfor denne Elv- "Misje-Elven" opmaales et Stykke Dyrkningsland fra Fjæren og op til Bakkekanten under Veien omtrent stort nok til Dyrkningsland for et af de mindre Brug i Virak, som sansynligvis vil blive udlagt paa denne kant.- Opmaalingen foregaar i 1/2000 Maalestok baade for Indmark og Dyrkningslandet. De forskjellige Parters Indmarksteige anlegges paa Kartet.

Opsidderne ere gjorte opmærksomme paa at de have at skaffe de fornødne Handlangerhjelp under opmaalingsarbeiderne. Oplæst for Partene og Lag retten. J. Utne Eistein Andreassen. Carl Pedersen Øilandskar. m.p.f.

Aar 1865 den 16 Juni fortsattes Udskiftningen paa Virak med samme Udskiftningspersonale som i gaar. Hvor da mødte samtlige igaar tilstede værende Opsiddere.

Samtlige Vedkommende oplyste, at der under den sidste muntlige Udskiftningen i Indmarken er afgaaet tvende Nøsttomter paa hver Vog Jord til 24 Al. Længde og 12 Al. Bredde, hvilket ansees at være tilstrækkelig i al Fald for Hans Ravn Olsens og Bartold Knudsens samt Koslings vedkommende.

For de andre trende Opsiddere paa det delte LNo 195 ansees det nødvendig, at udlegge 3 Nøsttomter paa en Vog af samme størelse, nemlig 24 og 12 Al. Længde og Bredde. Dette skeer paa den Maade, at Nøsttomterne strækkes mere indover for at Tomterne til de Nøstbygerne, som nu er for smaa, kan udvides i al Fald naar Ombygning eller forandring af de gamle Nøst finder sted.

Som fælles nødvendig Vei bestemmes:

A. Søveien fra Nøstene til Gaarden 6 Al. bred.
B. Kjørevei fra Gaarden til Lundnesset 4 Al. bred
C. Kjørevei og Kreaturvei fra Gaarden til og over Smibekvolden og til Gjerehaugen til udmarken 9 Al. bred.
D. Vei fra Gaarden imunder Lillehaugen 4 Al. bred.
E. Nødvendig Vandvei til Smibekken

Angaa
De mødende at Udskiftningen skeer i saamange Parter som foran anført, nemlig 6 - sex - større og mindre brug. Ole Tosten Hansen forlangte Udflytning helst under Lillehaugen. I Henhold til forløbige Undersøgelser angaaende nødvendige Udflytninger hersteds foretog Udskiftningsretten en foreløbig Taxt i den Anledning for at forvisse sig paa forhaand om det Beløbs Størrelse, der vil medgaa til Huusudflytningen.

Forretningen vil nu blive udsat, men fortsattes saasnart opmaalingsarbeiderne ere udførte. Oplæst og vedtaget af de Mødende.
J. Utne. Eisten Andreassen Carl Pedersen iholdt Pen.

Aar 1865 den 19 og 20 Sept. fortsattes Udskiftningen Paa Virak, ved Udskiftningsformand Utne og Medudskiftningsmandene Eisten Andreassen Osmark og Carl Pedersen Lilandskar. Det bemærkes at formanden og Medudskiftningsmanderne Eisten Osmark laa reisefærdige paa Liland afvigte mandag for at reise hertil men hindredes ved storm og Uveir.

I overvær af vedkommende Parter paa Virak blev Boniteringsforretningen udført i de anførte 2 Dage og taxterne findes anførte paa Kartet saaledes som samme ere afgivne i Lodeiernes Nærværelse og efter indhentete Oplysninger af disse. Forretningen blev udsat indtil Beregningene kan blive udførte.
J. Utne Carl Pedersen Lilandskar. Eist en A. Osmark.

Aar 1866 den 30" Juli fortsattes Udskiftningen paa Virak ved formand Utne og mændene Eisten Andreassen Osmark og Petter Elias Furre, den Sidste tilkaldt af lensmanden i Carl Pedersens Sted, erklærte sig ubeslægtet og ubesvogret med forretningens Vedkommende, samt at have aflagt Lagrettes ed.
Assistent Engebretsen var ogsaa tilstede.

Den under 19 og 20 Sept. forrige aar afholdte Boniteringsforretning blev derpaa tilført Protokollen———————

Derefter paavistes de nye Lodder paa Marken i Overvær af de respective Eiere, samt foretoges efter Udskiftningsrettens Skjøn en deel mindre betydelige forandringer. Dagen med det Passerede forløben.
J. Utne. Eisten A. Osmark. Petter E. Pettersen.

Forts.

Annonsesidene

Du kan ikke bare stole på klokka,
du må også lite på fagmannen.
Derfor handler vi hos

Karoliussen.

Telefon 43030

La det ikke bare bli med tanken.
Lett overskuddet inn i banken.

ANKENES SPAREBANK.

Telefon 44055 Bjørkvik 52101

Til kampen mot vinterens sne og is,
vi skaffer deg redskap til rimelig pris.

Arnøy & Co.

Telefon 42281

Det er ikke bare butikken,
det er også mötestedet.
Vi sees på

ALKOLFLAATH A.S

Telefon 41074

"AU[illegible] består fortsatt av
Jens Johansen
Albert Olsen
Sigfred Iversen og Fred Larsen.

Vidrek
8520 ANKENES STRAND Telefon 5 9 6 1 5